

(formal and functional equivalence) ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನೀಡಾ ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ (Towards a Science of Translating, 1964). ಎಂದರೆ, ಮೂಲದ ದ್ವಿಪದಿ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ದ್ವಿಪದಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು; ಮೂಲದ ಷಟ್ಪದಿ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಷಟ್ಪದಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವವರು, 'ಇದೊಂದು ಕೃತಕ ಸಮಾನತೆ; ಮೂಲದ ಪ್ರಾಸ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರಾಂಶಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಗೂ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಸಾಲುಗಳು ಸಮನಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಾಗಾಯಿತು?' ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, 'ಷಟ್ಪದಿ' ಎಂದರೇನು? ಅದು ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ? ಎಂದಾದರೂ ಅನುವಾದದ ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತಿರಲಿ ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆದವು; ಆದುದರಿಂದ, ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನಿಲುವು ಕಷ್ಟಕರವಾದರೂ, ಇಡೀ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಆರು ಸಾಲುಗಳ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. (ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮೂಲದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ತಿಳಿದಿರುವವರು ಹೇಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ಸ್ಪೆನ್ಸರಿಯನ್ ಸ್ಟಾಂಚ್' ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಂತೆಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ, ತೌಲನಿಕ ಛಂದಃಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.)

2. ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳ ಅನುವಾದ (Translating Synonyms)

ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನ ಪುರಾಣಗಳಿವೆ (myths) ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುರಾಣ ಪುರುಷನಿಗೆ/ಪುರಾಣ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳಿವೆ. 'ಕೃಷ್ಣ' ಪದಕ್ಕೆ 'ಅಸುರಾರಿ,' 'ಮುರಾರಿ,' 'ವಾಸುದೇವ,' 'ದೇವಕಿ ನಂದನ,' 'ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿ' ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳಿವೆ; ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ದ್ವನ್ನರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಕವಿಗಳು ಇಂತಹ ಸಮಾನ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರಂದರ

ದಾಸರ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆ 'ಕಂಡು ಕಂಡು ನೀ ಎನ್ನ ಕೈಬಿಡುವರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಪುರುಷೋತ್ತಮ' ಎಂದು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಮೊದಲು ಬರುವ 'ಕಂಡು' ಎಂಬ ಪದ ಮುಂದೆ ಬರುವ 'ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ' ಎಂಬ ಪದ ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಎಂದರೆ, 'ನಿನಗೆ ನರಮಾನವರಂತೆ ಚರ್ಮದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲ; ನೀನು ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ - ತಾವರೆ ಹೂವಿನಂತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನು; ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದೇ?' ಎಂದು ದಾಸರು ತಮ್ಮ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಅನುವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಮಾನ ಪದದ ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸವನ್ನು ಒಡೆದು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಮುರಾರಿ' ಎಂಬುದನ್ನು 'Krishna, the foe of the demon, Mura' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿ, ನಂತರ, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುರಾರಸರನ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿಲುವು, ಅನೇಕ ಬಾರಿ, ಒಂದು ಪದದ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ವಾಮಿ ಹರ್ಷಾನಂದರ ವಿಶ್ವಕೋಶವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೊರೆಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಅನುವಾದಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಲುವು ನನ್ನ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೊ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮತ್ತು ನಾನು ರಚಿಸಿರುವ 'ಮೆಡೀವಲ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಟರೇಚರ್' ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಯು-ಅನುವಾದಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ ಕಲಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು- ಅರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಹರಿಹರನು ತನ್ನ 'ಕೋಳೂರು ಕೊಡಗೂಸು' ಎಂಬ ಕಥನ ಕವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾನ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ: 'ಶರ್ವ,' 'ಸರ್ವೇಶ,' 'ಶಂಕರ,' 'ಮಾರಾರಿ,' 'ಭವಹರ' ಇತ್ಯಾದಿ. ಆ ಪದ್ಯಭಾಗದ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ತನಕ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನ ಹೆಸರುಗಳು ಎಂದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.